

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ožnanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenščina pa c. kr. okrajno sodišče v Gornji Radgoni.

(Interpelacija poslanca dr. Gregorčeca, po stenografnem zapisniku.)

Večkrat je je pravosodna uprava v tej visokej zbornici določno izjavila, da hoče vsako kršenje sedaj veljavnih zakonov in odredb pravosodnega ministerstva gledé na rabljenje v deželi navadnih jezikov pri dotičnih sodiščih zavrniti in utemeljene pritožbe uslišati; toda navajajo se naj vselej le »konkretni« t. j. posamezni, stvarni slučajji prestopkov. To hočemo storiti v naslednjem!

Odredba visokega pravosodnega ministerstva z dne 18. aprila 1882, št. 20513 ex 1881 ukazuje sodiščem okrožnosodnega okoliša celjskega v vojvodstvu Štajarskem »strogo« držati se določeb, ki se nahajajo v odredbah pravosodnega ministerstva z dne 15. sušca 1862, št. 865, 20. oktobra 1866, št. 1861 in 5. sept. 1867, št. 8636, in sicer brez ozira na to, zna-li slovenska stranka nemški ali ne. Vsled tega bi se morale 1. slovenske vloge ne samo vsprejemati, ampak tudi reševati slovenski, 2. dotični zapisniki s slovenskimi strankami pisati tudi slovenski, in 3. prirediti slovenske tiskovine pa tudi rabiti. Ali to se zmiraj še — ne godi.

C. kr. okrajno sodišče gornjeradgonsko ima skoraj izključno opravljati s samo slovenskimi strankami. Vkljub temu nima do sedaj še nobenih slovenskih tiskovin, rabi samo nemške tiskovine in nemške litografovane blanke; nikoli ne razpošilja v kazenskih rečeh slovenskih pozivnic ter ne zapisuje zapisnikov nikoli slovenski.

Dne 22. septembra 1894, št. 2569 je ondi vložil odvetnik dr. Gorički v ime Jan. Žmavca proti Jakobu Klemenčiču zaradi 50 gold. slovenski pisano bagatelno tožbo. Toda razsodba se je izdala samo nemški dne 9. oktobra 1894, št. 2730. Isti odvetnik je pri c. kr. okrajnem sodišču gornjeradgonskem dne 25. oktobra 1894 v ime Mat. Čagrana proti Jak. Tislerju vložil slovensko kazensko ovadbo. Dotična pozivnica, razpravni zapisnik in tudi razsodba z dne 6. novembra 1894, št. 173 so pa le nemški.

Podobno poročila se od drugih c. kr. okrajnih sodišč v okrožnosodnem okolišu celjskem na Štajarskem. Podpisani torej vprašamo Nja ekscelenco pravosodnega ministra:

1. Hoče-li si dati uradbeno poročati o nezakonitostih, ki se godijo pri c. kr. okrajnem sodišču v Gornji Radgoni;

2. ukreniti, da se bode na sedaj veljavne zakone in odredbe, ki zadevajo rabo slovenščine pri c. kr. sodiščih, povsodi, kjer je ona v deželi navadni jezik, brez izjemno pazilo in po njih ravnalo?

Na Dunaju, dne 19. decembra 1894.

Dr. Gregorčec in tovariši.

Naše ljudstvo in Amerika.

I. Jedna največjih težav za človeka je nezadovoljnost s svojim stanom. To je notranji črv, ki gloda srce, da ne more uživati one malenkosti sreče ali miru, ki nam ga daje ta solzna dolina. Ni temu kriva revščina, ki obdaje marsikaterega siromaka; večkrat ali sploh edino vzredi se ta črv po glivah, ki prihajajo od zunaj v človeka, in to so govorice o bogastvu brez dela in truda. Takšne govorice so se kakor ptice vspele tam v daljni Ameriki, priletele v Evropo in tukaj zasle v vse dežele, da vznemirjajo ljudstva. Priletele so tudi v našo domovino, poiskale skoraj vsako gorsko zakotje in po svoji navadi razburile ljudi.

Tukaj je poprej kmet v trudu in znoju zadovoljen jedel svoj od Boga mu podeljeni kos kruha; tukaj je delavec z navadno dnino lahko živel, ker je skromno in varčno postopal. Sedaj pa se je vse spreobrnilo. Domača zemlja ne rodi več dosti obilno, cene blagu so vse prenizke, kamo še le dnine in letna plačila delavcem! Po dolarju, ne, po 2—3, celo do pet dolarjev na dan, takšna pšenica cvete v Ameriki, da se človek, hoče ali noče, mora nalezti denarja.

Neumen bi bil vsak, ki more na tem svetu »bogataš« postati, da bi zamudil takšno priložnost. Hladni razum rad pravi, počakajmo, ali je tudi vse res? Ali vroča domišljija iz pohlepnosti vneto prigovarja ter sili: hajdi po zaklad čim preje, da ga drugi pred nami ne vzdignejo. In vstrajna volja pridruži se navadno domišljiji tako, da mora plitev razum prikimati. Sedaj drviijo vsi trije čez drn in strn, čez globoko morje in vroče puščave, da čim prej dosežejo svoj cilj.

Bog pa že od začetka sveta ni dal človeku vzrasti do neba. Kadar koli je videl njega ošabnost ali mogočnost, združeno s pohlepnostjo, vselej mu je prekrizal račun. Tako tudi našim »Amerikancem«. Nekateri so sicer srečno dospeli na zaželeno mesto, ali — prepozno! »Dolarji«, svetli in obilni, so že skoraj pošli. V svoje začudenje pa so tudi spoznali, da se ti zaslužijo le s težkim delom, kakoršnega doma niso bili vajeni. Toda pri tem jih drugi ovirajo. Niso namreč samo naši »Amerikanci« pohlepni denarja, nego na to kovino ali papir požrešna — in morda potrebna — so še bolj druga ljudstva od vseh delov sveta. Vse polno in preveč je delavcev nakopičeno, pa vsi potrebni kruha in družega. Ne kaže torej drugače, kakor da reče kmet, še pride k njemu po zimi reven delavec prosit dela: delo ti že dam, ali le za hrano, zaslužka sedaj ni! Enako so obrnili lani v severni Ameriki. Preobilno število došlih delavcev razdelili so na tri dele; vsak je delal določeno število ur, da je zaslužil komaj za hrano. Za pričo resnice tega nam je okolnost, da je lansko

leto kaj malo »dolarjev« došlo iz Amerike, pač pa dosti tožeb in »greveng«.

»Bode pa za naprej zopet bolje«, tolažijo se »Amerikanci«. Vendar to upanje zavisno je od toliko okolščin, da se nanje za gotovo ne dá zidati. Premislimo glavni vzrok, ki je v severni Ameriki sploh pomanjšal plačo od dela, ta je preveliko število ljudi, ki se zadnjič za delo kar trgajo. Seveda delavec, prišedši enkrat tako daleč, ne more navadno več nazaj domov, torej se »udinja« in sili. Vsled tega »udinjanja« pa se plača niža in krči. Tudi rudniki, premogokopi in druga ogromna dela navadno le od začetka potrebujejo mnogo delavcev, pozneje jih dosti nadomestujejo stroji. Vidi se, da bode Amerika enkrat zadosti obljudena, potem se ne bo od ondi križem sveta povpraševalo po delavcih in ti »priseljenci« skušali bodo za njih britko resnico: Ljubo doma, kdor ga ima!

Pohorski.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Ko je Slomšek l. 1860. ob času misijona ustanovil v Mariboru družbo gospá, izročil je vodstvo družbe Kosarju. Pokojnik ostal je do svoje smrti verni voditelj in dobri oče družbe izvzemši kratka leta, ko je bil dekan na Kozjem. Družbi gospá daroval je Kosar mnogo časa in ljubezni, toda ni trgal vselej sladkega grozdja, katerega je pričakoval, pač pa se mu je čestokrat užalilo lice, kadar je moral pokusiti viniko, katero mu je družba rodila. Vendar bila je njegova ponižna duša zadovoljna in Bogu hvaležna za vsak še tako pičli uspeh. Dobro namreč pomnimo, kako gorečo je pridigal v stolnici, kakor bi bila vsa cerkev polna gospá, katerih večsih še deset ni bilo prisotnih. V njegovo čast moramo tudi reči, da je ves čas vstrajno in s potrpljenjem angelja pobijal v zasebnem razgovarjanju krive nazore gospá, katerih so se napile iz nevernih in liberalnih časnikov, in da je velikodušno prenašal vse njihove slabosti. Vedno jih je opominjal, naj so po izgledu Marijinem v veselih dneh, kakor v žalostnih urah zveste služabnice božje. »Ako bi te utegnil obiskati nebeški angelj in tebi in tvoji rodbini oznaniti samo veselje, in čast in blaženost, ni res, ta čas bi ti, ljuba gospa, rada djala: Jaz sem dekla Gospodova, naj se le vse tako zgodi! Ako bi pa prišel angelj z Oljske gore in bi ti ponujal kupo trpljenja, bi-li tudi tega voljno sprejela ter rekla: Glej, dekla sem Gospodova?«

Že parkrat imenovali smo Kosarja špirituala ali duhovnega voditelja ne le domače škofije nego tudi slovenskega ljudstva sploh. Zdaj nam gre to dokazati.

V spomladi l. 1867 ga vabi krški knezoškof¹⁾ v Celovec, naj ondi vodi v jeseni duhovne vaje za mašnike. »Odkar sem slišal vašo pridigo o zveličanem Kaniziju,²⁾ vedno gojim željo v svojem srcu, naj svojim duhovnikom napravim to veselje, da prav vas povabim za voditelja letošnjih duhovnih vaj. Uslišite gotovo mojo prošnjo in storite meni in mnogoterim svojim prijateljem to veselje.« To povabilo je pač merodajen dokaz, kako je Kosarjeva beseda slovela po vsej slovenski strani.

V jeseni zbralo se je v semeniški kapelici v Celovcu nečuvveno dosti mašnikov k duhovnim vajam. »Moja duša poveljuje Gospoda, in duh moj se je oveselil v Bogu, Izveličarju mojem!« — tako je pozdravil Kosar zbrane duhovnike. »Ne poznam

vrednejših in priličnejših besed, s katerimi bi pričel te duhovne vaje, kakor ravno te besede blažene Device Marije. Resnično, neizvedljiva so pota Gospodova! Premišljevanje teh čudnih božjih naredb namreč vzbuja v tem trenutku v mojem srcu čute svetega čuda in ponižne zahvale, in giblje dušo mojo, da vesela pojé »Magnifikat!« — Ko sem pred 25 leti kot neskušen in boječ dijak prvokrat prestopil prag tega semenišča, in ko sem potem cela štiri leta v tej kapelici opravljal svoje pobožnosti, izvajajoč in utrjujoč svoj novi poklic, in ko sem se slednjič pred 21 leti tužnim srcem poslavljaj od te hiše in od mnogih predragih mi prijateljev mojih mladih dni: Kako bi takrat mogel le slutiti, da za 21 let zopet dojdem v to hišo in to kapelico, ne sicer, da se kakti novinec udeležim duhovnih vaj, dasiravno bil bi jih — to Bog vé — potreben, nego da zdaj sam v tako odličnem zboru duhovnikov, v katerem je zastopana cela stárodavna in slavnoznana škofija, nastopim kot učenik vaš, častivredni bratje, in kot voditelj v previsokem in prevažnem poslu. Resnično, neizvedljiva so pota božja! — In če še končno pomislim, kako prav tisti, ki je bil prvi moj ljubezniv in blag voditelj na potu duhovskega poklica, vaš prečastiti višji pastir namreč, zdaj kliče učenca svojega ter mu izroča tako častni posel, tedaj pač lahko razumete, da se moje srce čudom čudi in da se raduje moja duša ter vesela prepeva: »Poveljuj moja duša Gospoda, ... ker mi je storil velike reči, ki je mogočen in je sveto njegovo ime;« »ki iz blata dviguje siromaka, da ga posaja med kneze.« — Kakor sta se torej nekdanj s to pesmijo »magnifikat« prepobožno in preveselo pozdravili Marija in Elizabet, prav tako, častivredni bratje, pozdravljam jaz z globoko ganjenim in ljubezni polnim srcem vas v tej uri, ter prosim, da tudi vi mene ljubeznivo in gostoljubno v svoji sredini sprejeti blagovolite. — Ko smo se zdaj pristrčno pozdravili, spodobi se, da se nemudoma lotimo prevažnega dela.«

Kosar je vodil eksercicije tako izvrstno in duhovito, da poslušalcev ni le zadovoljil nego tudi iznenadil, in da odlični krški duhovniki še dandanešnji zatrjujejo, da doslej Kosarja še nobeden voditelj duhovnih vaj ni dosegel, a še manje prekosil. Zato pa ga isti knezoškof krški že l. 1870. zopet zove v Celovec za voditelja duhovnih vaj. »Že zopet — tako piše škof — imam prošnjo do vas, preč. gospod dekan, toda z izrečnim pogojem, da mi jo brezobzirno odrečete, če bi vam bila nadležna. Itak lahko pogodite, kaj imam na srcu, ker dobro veste, kako navdušeno in hvaležno je sprejelo moje duhovstvo vaše duhovne vaje l. 1867. Celo suhoparni značaji, katerim bi jaz nikdar ne prisojal take sodbe, rekali so mi naravnost: Če ta pride vodit vaj, moram biti zraven, naj velja, kar drago.«

Kosar sprejme prijazno povabilo, in uspeh njegove besede bil je še večji, kakor pred tremi leti. Krški škof ga potlej še večkrat vabi, toda Kosar iz raznih razlogov, katerih pa tukaj ne moremo razpravljati, njegovim željam ne more več ustreči.

Gospodarske stvari.

Kompóst.

(Dalje.)

Pa ne samo za dušec moramo skrbeti v kompostu. Rastline zahtevajo od zemlje tudi še fosforove kisline in pa kalija in sicer v nekakem razmerju, ki je odvisno od množine dušca in od množine raztopne fosforove kisline in kalija v zemlji, potem pa tudi od zmōž-

¹⁾ Valentin Wiery.

²⁾ V Št. Andražu l. 1864.

nosti rastlin, te snovi izkoriščevati. Čim več je dušca, tem več mora biti fosforove kisline in pa kalija. Za gnojenje vinograda naj bi n. pr. vzeli 30 kg dušca in pa 50 kg fosforove kisline in kalija na ha. To razmerje skoraj vedno jednako ostane. Fosforove kisline in kalija večinoma primanjkuje v zemlji, in če tudi ne, ohranimo z gnojenjem snovi zemlje, zemljo obogatimo. Le v slučaju, da je teh tvarin v razmerju več kakor drugih in sicer, da so rastlinam lahko pristopne, le tedaj jih moremo v gnoju nekoliko izpustiti.

Nimajo pa tudi vse rastline enake zmožnosti, redilne snovi zemlje izkoriščevati. Detelja, sočivne rastline itd. imajo zmožnost, dušec iz zraka izkoristiti in se pri tem gnojenje z dušcem nikdar ne izplača. Pesa nima posebne zmožnosti, kalij iz zemlje izkoristiti; pa dasi ravno porabi obilo kalija, vendar je za neposredno gnojenje s kalijem slabo hvaležna, pač pa za gnojenje z dušcem in fosforovo kislino. Žito, trte itd. se pa za vse tri snovi hvaležne pokažejo.

Kompost rabimo večinoma za travnike, vinograde in sadunosnike. Tu nam je treba večidel kalija in fosforove kisline; dušec je včasih n. pr. na travnikih ali pri krepkem drevju in trtah skoraj celo nepotreben, no, sicer ne škoduje in je večinoma koristen. Pač pa če imamo od redilnih snovij po 50 delov dušca, ali fosforove kisline in kalija pa samo po 25 delov, ne bode nam tak kompost veliko koristil. Listje še močno požene; pa sadu je malo. Ako smo s prejšnjimi tvarinami obilo dušca v kompost spravili, moramo skrbeti, da s tvarinami, ki imajo več fosforove kisline ter kalija, te z njimi pomnožimo.

Da spravimo fosforovo kislino v pravo razmerje, najbolje je, da se poslužimo koncentriranih gnojil, tako koščene moke, Thomasove žindre ter raznih fosfatov in fosforitov. Vzeti se sme najceneje fosforova kislina v bolj debelo zmleti koščeni moki itd. zato, ker v kompostu vsled upliva ogljikove kisline in dr. ta itak bolj raztopna postane. Kalij pa se daje kompostu največkrat v pepelu od lesa ali pa v kajnitu in enacih kalijevih solih.

Gospodar, ki spravlja te in enake tvarine za kompost, naj računi, kaj mu pride najceneje, pa tudi koliko so mu vredne posamezne tvarine z ozirom na njih vsebino. (Dalje prih.)

Južnoavstrijska-ogerska zveza lesotrzcev

ima, kakor piše »Holzinteressent«, prihodnjo sredo, dne 13. t. m., ob 9. uri dopoldne zborovanje v Mariboru, v veliki dvorani hotela »zur Stadt Wien«.

Dnevni red: 1. Pozdrav navzočih in prečitanje slučajnih dopisov. 2. Razgovor o refakciji, obljubljeni od južne železnice proti Kaniži, Stolnemu Belemgradu, Budapešti in od Kaniže proti Sobotišču in od Stolnega Belega grada do Uj-Szőny. 3. Razgovor o voznini na drugih progah južne železnice. 4. Razgovor o voznini od postaje Kotori do Kaniže in Barča. 5. Poročilo in ponudbe štajarskih lokalnih železnic, posebno železnice Poličane-Konjice. —

Nujni predlogi naj se pismeno vsaj jeden dan poprej pošljejo priporočeno predsedništvu južnoavstrijske-ogerske zveze lesotrzcev v Mariboru (hôtel Stadt Wien.) Oni gospodje, ki hočejo k zvezi pristopiti ter s tem postati deležni refakcij, naj se dan poprej pismeno pri predsedništvu zglasijo.

Vsi gg., ki se za trgovino z lesom zanimajo, naj pridejo še na predvečer 12. t. m. v hôtel Stadt Wien, ker bode takrat razgovor o drugih važnih rečeh.

Žitne cene v Mariboru od 26. jan. do 1. febr. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 60 kr., rž 4 fl. 30 kr., ječ-

men 4 fl. 30 kr., oves 3 fl. 50 kr., turšica ali koruza 5 fl. 40 kr., proso 4 fl. 44 kr., ajda 4 fl. 70 kr. in fižol 7 fl. 20 kr.

Sejmovi. Dne 9. februarja v Konjicah, Poličanah (svinjski sejem) in na Pilštanju. Dne 12. febr. v Gomilici. Dne 13. februarja v Imenem (svinjski sejem). Dne 14. februarja v Žalcu, na Ponikvi, v Račah, na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem), v Sevnici in Brežicah.

Dopisi.

Iz Brežic. (Okrajni zastop) vabi na soboto, 9. februarja ude k občenemu zborovanju. Na dnevnem redu naznanja med drugim posvetovanje o dveh točkah, glasečih se: Prošnja mestne občine v Brežicah za prispevek, da se struga, ki teče za mestom, zasiplje, in za prispevek 300 gld., da namesti še enega živinozdravnika. Tej dvojni prošnji mestne občine se bode brezdvomno ustreglo, ker sedijo vsi mestni očetje v okrajnem zastopu; da-le je pa tudi opravičeno, da plačuje celi okraj za mestne potrebe, ali nepotrebe, to je druga stvar. Znano je, da leži struga za mestom tako nizko, da jo zalije Sava pri vsaki večji povodnji; zaman je torej vsako prizadevanje predrugačiti njen tok; trebalo bi več tisočakov; toda okraj nima od tega nikake koristi. Še bolj nepotreben je pa drugi živinski zdravnik — seveda za brežiški okraj — za mesto ne bi rekel. Sedanji tu nameščen c. kr. živinski zdravnik je v svojem poslovanju tako spreten in marljiv, da do letos nihče ni mislil na družega. Opravljal je seveda mestni občini posel v klavnici skoraj zastop; ker je pa letos zahteval, da se mu naj plača za trudapolni posel mesto bornih 80 gld. vsaj 150 gld. na leto, protivi se temu občina, ter hoče namestiti za ta posel drugega živinskega zdravnika, kojemu če plačati 500 gld. na leto, seveda večinoma na stroške brežiškega okraja, da si pridobi s tem kakega pristaša več, da bo dobro razumel lečiti nemške krave. Zastopniki kmečkih občin, nasprotujte temu predlogoma najodločnejše!

Iz Nazareta v gor. Sav. dolini. (V spomin slov. dijaku.) Kako otožno so peli zvonovi iz visokih lin nazareške cerkve 15. januarja! Dolga vrsta pobožnega naroda z gorečimi svečami v rokah spremljala je ljubeznivo planinsko cvetko k večnemu počitku. Ko si pa zagledal še šolsko mladino uvrsteno pred rakvo, vprašal si vendar, kdo pa je bil ta, da so ga vsi tako srčno ljubili? Bil je ponižni Turnšek Anzek. Že kot otrok je rad sklepal roke k molitvi; saj sta mu bila pobožna mati in skrbni oče živa podoba pobožnega življenja. Ljudsko šolo dovršil je v Nazaretu in Rečici. Akoravno deček ni bil posebno nadarjen, bil pa je pri učenju marljiv, in ker je bila srčna želja pridne matere, posvetiti vsaj jednega otroka duhovskemu stanu, pošljejo ga v Celje v latinske šole. »Težke so, težke, latinske šole«, mi je potožil o božiču, posebno za mladeniča slabejšega zdravja. Nekako bojazljivo je torej pričakoval konca preteklih božičnih počitnic. Kal boleznij ne sesel s seboj. Že prve dni po šolskem pričetku zboli, od dne do dne je večja nevarnost. Slovenska mati ljubi otroka svojega, hiti po-nj tudi v tujino, samo da ga vidi in tolaži. Pripeljali so ga domov, ali bolezen je nevarnejša. V nedeljo, 13. jan. prosi mater, naj mu podajo citre, da si bo nekoliko težave polajšal. Kako tužni, mrtvaški so bili ti glasovi! Popoldne ga prime bolezen, začena omedlevati, ali kar je on kot zdrav mladenič vedno tako pobožno prejemal, prejel je tudi sedaj sv. zakramente; in čez tri ure zatem je izdihnil svojo

nedolžno dušo. — Kaj ne, nič kaj posebnega ne vidiš v življenju njegovem? Vendar nekaj mi je potisnilo pero v roko, da posvetim te vrstice njegovemu spominu, in to je: rajni Anzek ostal tudi kot dijak veren in pobožen; taki bi naj bili slovenski dijaki vsikdar! Naj v miru počiva!

Od Sv. Andraža v Slov. gor. (Društveno.)

Naše bralno društvo je imelo meseca januarja t. l. v gostilni g. Toša svoj V. občni zbor. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo je dokazalo, da stoji društvo že na trdnih tleh. Število udov je zmiraj dokaj veliko. Denarne razmere so dobre, kajti društvo ima že svoj oder za gledališke igre in še črez 40 gld. v gotovini. V društvenem odboru za tekoče leto so: g. Ivan Strelec, nadučitelj, predsednik, g. Tomaž Golob, trgovec, podpredsednik, gosp. Josip Čeh, učitelj, tajnik in blagajnik, gg. Gregor Druzovič, Franc Čuček in Jurij Petek, odborniki. Društvo je letos pridobilo tudi mnogo s tem, da je ustanovil gosp. nadučitelj Strelec, ki je sam izboren pevec, mešani in moški pevski zbor, kar smo žalibog do sedaj pogrešali, kar pa bo odslej gotovo veliko pripomoglo, da se obnesejo naše društvene veselice še sijajnejše. Da imajo udje primerno čitivo, skrbi odbor za dobre knjige in ljudstvu prikladne časopise.

Iz Celja. (Pravda z židom.) Dne 21. vršila se je pri okrožni sodnji v Celju glavna obravnava zoper Janeza Bratuša iz Obriža pri Središču. Slavno drž. pravdnništvo v Celju obtožilo je namreč z obtožnico z dne 18. dec. 1894 štev. 9537. Janeza Bratuša zaradi hudodelstva po § 199 a 200 kaz. zak. storjenega s tem, da je v civilni pravdi z Jakobom Löwi zaradi neizpolnitve kupne pogodbe pri okrajni sodnji v Ormožu dne 18. maja 1894 storil glavno prisego, da, kolikor vé in se spominja, ni res, da bi se on zavezal tožitelju Jak. Löwi dne 20. okt. 1893. l. 25 drevenk ajde spraviti. Bil je torej obtožen zaradi krive prisige. Že pri obravnavi dne 22. avg. 1894 bil je Janez Bratuša zaradi tega hudodelstva obsojen in to zaradi tega, ker se mu ni posrečilo dokazati, da ni po krivem prisegel. Posrečilo se mu pa je po razsodbi najti po naključju eno pričo in sicer Franca Kolariča iz Stare ceste, kateri je slučajno pogajanja med Janezom Bratušom in Jakobom Löwi slišal. Vsled tega prosil je Janez Bratuša za obnovo kazenskega postopanja. Tej prošnji ugodila je okrožna sodnja v Celju in 21. jan. vršila se je nova obravnava. Pri tej obravnavi trdile so priče Jakoba Löwi Rudolf Löwi in Antonija Löwi, da se je Janez Bratuša zavezal 25 drevenk ajde Jakobu Löwi prodati; dočim pa je Janez Bratuša trdil, da se je zavezal mu prodati samo polovico one ajde, katero bodo mlatici navejali. To njegovo opravičevanje potrdile so tudi priče Franc Kolarič in Franc Bratuša, akoravno so priče od nasprotnikove strani, posebno Jakob Löwi in njegova obitelj, ostale pri trditvi, da je Janez Bratuša prodal 25 drevenk. Po sklenjeni glavni obravnavi (pri kateri je zastopal obtoženega g. dr. Al. Brenčič, odvetnik v Celju,) spoznalo je sodišče, da Janez Bratuša ni kriv, da bi bil po krivem prisegel in se je torej oprostil. Sodnija je namreč smatrala, da se pogodnika nista natanko dogovorila o predmetu kupa in da je Jan. Bratuša mislil, da je prodal samo polovico navejane ajde, Löwi pa, da mu je prodal 25 drevenk.

S Klečkih goric pri Poličanah. (Vinske kupce) opozarjam na te vinske gorice. Če se morda par minut v Studenicah pomudiš, potem jo kreni po pešpoti doli v bližnjo vas Krasino, od tam pa jo zavij celo na desno po prav razvoženi kameniti cesti v bočke hribe, tukaj se ti pomalec prikažejo nizki klečki vinogradi. Črez 10—15 minut si lahko na vrhu naših Klečkih goric, v kojih še prav v dobrem stanju vinska trta

prospeva, in to celo brez amerikanca. Sorte našega trsja so n. pr. črnina, zelenika, šipon, beline dve sorti, muškatelec in več še drugih dobrih plemen, ki nam še prav obilno grozdja obrodé. Leta 1893. je bila izvanredno bogata trgateg pri nas tako, da smo tu pa tam na 1/2 oralu vinograda do 5 štrt. izvrstne kapljice nažmikali, in takoj si ga lahko liter po 19—20 kr. prodal; pozneje na leto je že pa stal liter po 30 kr. V obče se sme trditi, da so naše gorice tisto leto več nego 100.000 gld. vrgle; kajti nekateri večji vinogradniki so izrešili jeden po 1000 gld. Sicer pretečeno jesen je bilo veliko slabše s trgatvijo pri nas; ali vendar sprva so še kupci plačevali mošt liter po 18—20 kr.; zdaj je pa slabše, čisto vino se dobi po 17—19 kr. liter. Trtne uši še tukaj ni, pa tudi hvala Bogu preostre toče še mojega spomina tukaj nismo imeli. Le za prihodnost nas Bog obvaruj hudih nesreč, potem pa bogate kupce uljudno vabimo v naše kraje.

Iz Slov. Goric. (Marsikaj.) Veseli me, da še od Apač do Cmureka bivajo Slovenci; zakaj ne? Saj je slovenska last ona pokrajina. Pozdravil sem pri neki priliki ondi staro ženko v nemščini, na kar mi je odzdravila v slovenščini; kar me je jako veselilo. V razgovoru ž njo mi je pojasnila, da Nemec brez — Slovenca ne more živeti, ker je — prelen in se mu ne ljubi — delati! Čast za Nemce? — Vnovejšem času opazujem, da dohajajo slovenske dopisnice in napisi na pismih vedno redkeje. Nekateri sicer pismo napiše v slovenščini, ali napis napravi — nemški! Ni to narobe svet? Zatorej se opozarjajo Slovenci, da na vsaki pošti tirjajo slovensko-nemške dopisnice in pišejo na njih in na pismih izključljivo le slovenske napise! To bi bilo častno. Znano mi je, da v nekem trgu v Slov. Goricah tirja slovenske dopisnice samo jeden rodoljub, in, ako bi še ta ne jemal, imeli bi samo nemške! No, v tem oziru, bi vendar lahko napredovali! Jednako bi bilo želeti, da bi stranke na davkarijah tirjale, da se naj na slovenskih straneh tiskovine rešujejo! Naprej zastava Slave!

—k—

Iz Haloz. (Poštna zadeva.) Naši poštni uradniki in uradnice so vam, kakor sem že zadnjič omenil, učeni ljudje. Ali niso? Če pa še ne vedó, kje je moja Sv. Trojica v Halozah. Pa tudi pravični so slovenskemu občinstvu in — omikani. Čujte! Ondan je bilo, ko sem imel opraviti na pošti v Ptuju. Pred menoj so čakale kmečke ženske s slovensko pohlevnostjo in potrpežljivostjo že dolgo odrešenja pri uradniku, ki slovenski ne ume. (Gospoda pride se vé prej na vrsto, če tudi pozneje pride). Slednjič je bilo tem krotkim ženicam le predolgo čakati in jele so nekaj godrnjati, oziroma prositi, naj se jim zahtevano dá. »Halt's Maul!« bil jim je odgovor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so potrdili postavbo o nedeljskem počitku pri raznih obrtih. — Zasedanje deželnih zborov se konča 13. t. m. in državni zbor se prè snide 17. t. m. Državni zbor se bode najprej pečal z novo postavbo proti pijančevanju in potem z davčno preosnovo.

Češko. L. 1898. bode praznovalo češko kraljestvo 700letno slavnost. Istega leta bode pa tudi 50letnica cesarjevega vladanja. Morda se bodeta obe slavnosti združili s tem, da se Čehi zedinijo in da se dajo cesar za češkega kralja kronati.

Štajarsko. V deželnem zboru je poslanec Morre dne 4. t. m. utemeljeval predlog, naj se za izvažanje rudnin in železnine s Štajarskega uvede deželna doklada. Na to je poslanec dr. Radač poročal o vinorejski šoli v Mariboru. Načrt o novi lovski postavi pa se predloži v prih. zasedanju deželnemu zboru, jednako tudi načrt za postavbo o ribarstvu. G. Jerman je želel, da gledé ribarstva zbor ostane pri lanskem sklepu, pa je ostal s predlogom v manjšini.

Koroško. Kmetijska družba ima ta mesec več shodov tudi v slov. krajih, kjer bodo pa le nemški potovalni učitelji prodajali kmetijsko učenost. Z nemščino hoče družba povzdigniti kmetijstvo?! — Fužine v Prevaljah se bodo opustile in se preselile na Gornjo Avstrijsko v Donawitz.

Kranjsko. Na Dolenjskem kandiduje namesto dr. Vojske dobro znani g. prof. Toma Zupan. — V Kočevju že letos dobijo nov vodovod, ki bo stal 70.000 fl. — Zadnje nedeljo je radoliško katol. politično društvo imelo dobro obiskan shod na Bledu.

Primorsko. Goriški deželni zbor ne zboruje, ker se slov. poslanci ne morejo sporazumeti s čez mero prevzetnimi Lahoni. — Dne 2. febr. je pri Sv. Petru v Istri poročal poslanec Spinčič do 1000 zbranim volilcem, ki so pohvalili njegovo delovanje. — Liberalni listi že pišejo, da bodo pri prih. deželnozborskih volitvah v Istri Lahoni zgubili nekaj poslancev. To bi bilo pravično; kajti v Istri je 185.000 Slovencev in Hrvatov in le 118.000 Lahov.

Dalmatinsko. V Spljetu je bil 23. jan. ljudski shod. Ljudstvo je navdušeno odobrilo prošnjo do svetlega cesarja za zjedinenje Dalmacije s Hrvatsko in izreklo nezaupnico onim, ki so v deželnem zboru zoper to glasovali.

Hrvatsko. Dne 4. t. m. je praznoval prevzvišeni vladika Strossmayr v Djakovu 80. rojstni dan. Bog ga ohrani še mnogo let katoliški cerkvi, slovanstvu in hrvatskemu narodu! — Ban Hedervary bojda v kratkem odstopi. Ne bode ga škoda; toda njegov naslednik še bode morda slabši!

Ogersko. V Banski Bistrici je obtoženih več Slovakov, ker so peli slovaške pesmi. — Kako nespartmetna je ogerska vlada, vidi se iz tega, da je kupila malovredne L. Košutove spise za 100 tisoč gld. — Toľiko zatirani Rumuni se veselijo, da se je ustanovila ljudska stranka. Tej stranki želimo obilo uspehov.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so sklenili osnovati v Carigradu višji učni zavod za vzgojo grško-katoliških duhovnikov. Tudi v Rimu bodo znanprej v grški zavod sprejemali samo prave Grke, čisto grškega obreda. — Kakor poroča neki arabski list, bodo sv. oče posredovali na prošnjo sultanovo v armenskem vprašanju.

Italijansko. Sodišče je odbilo Crispijevo tožbo proti Giolittiju. — Policija je v Rimu zaprla anarhista ali prekucua Ravaglio in dva njegova tovariša; našla je tudi mnogo bomb, obilo dinamita in anarhističnih spisov.

Francosko. Henri Rochefort se je pomiloščen vrnil v Pariz. Mož je pri radikalcih in socialistih priljubljen; toda kaj posebnega ne bode dognal, ker je močen le s peresom, ne pa tudi z mečem.

Belgijsko. Prejšnji predsednik poslanske zbornice, Lantscheere, je odstopil, ker so ga socialisti hudo razžalili. Novim predsednikom je izvoljen bivši ministerski predsednik Beernaert, ki pa ima pri večini precej nasprotnikov.

Nemško. Na Württenberskem so bile te dni deželnozborske volitve po novi volilni pravici. Ljudstvo

voli 70 poslancev, in od teh je dobila katoliška stranka, ki še je komaj lani začela delovati, 16 poslancev; nekaj še jih gotovo dobi pri ožji volitvi.

Rusko. Pred tednom je pri neki priložnosti izjavil ruski car, da ne misli uveljaviti kako ustave. Ta bi le židom največ koristila, kakor žal, tudi v našem cesarstvu. — Car je podaril mohilevskemu nadškofu, ki v Petrogradu stanuje, krasen škofovski križ v demantih. Na Ruskem že 30 let ni bil tako odlikovan noben katoliški škof.

Bolgarsko. Pri volitvah v sobranje zadnje nedelje je vladna stranka dobila od 20 mandatov 18. Pri teh volitvah je to-le važno, da je Stambulov v Trnovem ostal v manjšini. Vidi se, da ima prejšnji ministerski predsednik malo zaupanja pri ljudstvu.

Srbsko. Kralj Aleksander je bojda prav za prav zato odpotoval na Francosko v Biaric, da naredi spravo med svojim očetom in materjo, med Milanom in Natalijo.

Azija. Vojska med Kitajci in Japonci še se nadaljuje. Kitajci so zgubili prevažno trdnjavo Vajhajvaj in ž njo skoro vse vojne ladje brez velicega boja. Na morju se Kitajci ne morejo več braniti, po suhem bodo pa Japonci gotovo lahko prodirali proti kitajskemu glavnemu mestu, Peking.

Amerika. Pred tednom so v nekaterih južnih republikah nastale krvave rabuke. V braziljskem glavnem mestu, Rio di Janeiro, so bili krvavi izgredi. Tudi učenci vojaške šole so se ondi uprli in si prisvojili puške in topove. Kjer je nered in punt, tam za poštene ljudi nikdar ni dobro. Torej ne v Brazilijo!

Za poduk in kratek čas.

Vurberg.

(Krajepisno-zgodovinska črtica; spisal M. Slekovec.)

(Dalje.)

Ko je potem l. 1276. Rudolf Habsburški si Štajarsko priboril, bili so vsled dne 21. novembra t. l. sklenjenega miru vsi gradovi, trdnjave in posestva, kar si jih je bil Otokar prisvojil, prejšnjim lastnikom izročeni, in tako je tudi Friderik Ptujski, povišan v deželnega maršala, dobil z drugimi gradovi tudi razdjani Vurberg nazaj. Dal je potem postaviti novi grad, kateri še deloma danes stoji.

Ta Friderik III. Ptujski je imel večletne razprtije s solnograškim nadškofom, svojim fevdnim gospodom. Dasi je kot fevdnik bil od nadškofa odvisen, obnašal se je celo samovlastno ter je s fevdi ravnal, kakor s svojo lastnino. Sklicevaje se na zgodovinsko pravo je celo trdil, da solnograški nadškof ne more in ne sme pridobljenih fevdov drugemu izročiti, kakor le njemu in njegovim dedičem. Poravnati to neljubo zadevo, prizadeval si je nadškof Friderik že dne 1. januarja 1280 v Lipnici, ali ker se tukaj niso mogli zjediniti, pogajali so se še dne 14. junija, potem 17. in 18. julija t. l. v Solnogradu, kjer se je Friderik III. Ptujski slednjič vendarle udal ter se odpovedal vsem dozdevnim pravicam, zlasti na grad in mesto Ptuj in na vogtijo nadškofovskih lastin v okrajini. Nadškof pa je njemu in njegovim dedičem izročil častno službo grajskega kneza čez grad in mesto Ptuj z mitnino in colnino ob tržnih dneh v obmestju in zunaj.¹⁾

Ko pa je nadškof Friderik dne 7. aprila 1284 umrl ter mu je sledil Rudolf iz plemenite rodovine Hoheneck, ponovile so se stare razprtije še v obilnejši meri, zlasti potem, ko Friderik III. Ptujski novega nad-

¹⁾ Dr. Alb. v. Muchar, Gesch. Steierm., V., 438.

škofa o priliki njegovega prihoda v Ptuj še v tamošnji grad ni hotel spustiti.

Vrhu te očitne razžalitve je več solnograških fevdov prodal brez vsakega dovoljenja in s tem oškodoval svojega fevdnega gospoda. Zaradi tega je bil dne 3. februarja 1285 poklican v Gradec pred deželno sodnijo. Ker pa ni hotel tje priti, zgubil je vsled razsodbe z dne 5. julija t. l. Vurberg in vse solnograške fevde. Še le vsled posredovanja nekaterih plemenitnikov, zlasti pa nemških vitezov, katerim je dne 8. julija 1285 prepustil patronstvo čez velikonedeljsko cerkev¹⁾, se je Friderik v naslednjem letu udal zahtevam nadškofa ter mu izročil ptujski grad. Na to je nadškof Rudolf Frideriku podelil dedne solnograške fevde in dne 16. decembra 1286 tudi Vurberg. Pa za slednjega moral je v poravnavo storjene škode plačati 5000 mark v srebru.²⁾

Kmalu potem, toda gotovo še le po l. 1288.³⁾ je Friderik III. Ptujski umrl. Ker ni otrok imel, podedoval je njegovo imetje njegov brat Hartnid II.

Hartnida II. Ptujskega zgodovina nikakor ne hvali, kajti bil je trdosrčen vitez brez vesti in poštenosti, ki je s podložniki neusmiljeno ravnal in vsakovrstne krivice doprinal. Zato je solnograški nadškof štajarske fevde, med njimi tudi Vurberg, izročil njegovemu starejšemu sinu Herdegu.

Herdegg Ptujski, maršal na Štajarskem, in njegov brat Friderik sta zlasti za Ormož znameniti osebi. Dala sta namreč v četrtek pred vnebohodom Kristusovim l. 1331. tamošnjim tržanom tiste meščanske pravice in svobodščine, kakor so jih imela druga mesta na Štajarskem, zlasti Ptuj.⁴⁾

Herdegu je koncem prve polovice 14. veka sledil sin Hartnid III. Njemu in Hartnidu, sinu Amelricha Ptujskega, je solnograški nadškof Ortolf dne 13. maja 1363 dovolil, da smeta svoja posestva, fevde in lastino združiti, toda morala sta pod kaznijo zgube obljubiti, da solnograških fevdov ne bota nikdar utajila ali prodala.⁵⁾

Hartnid III. je umrl okoli l. 1380., zapustivši več nedoletnih otrok, katerim so bili ujec Ulrik Walseeski, Henrik Rauchenstainski in Haug Devinski gerobi. Okoli l. 1390. je Hartnidov sin Bernard postal polnoleten ter je prevzel očetova posestva, med temi tudi Vurberg. Bil je višji maršal na Štajarskem in velik dobrotnik dominikanskega in minoritskega samostana v Ptuj.⁶⁾ Ob njegovem času so l. 1396. pri razbijali Turki, najhujši sovražniki krščanstva prvokrat na slov. Štajar ter hruli naravnost proti Ptuj. Mesto, ki takega pohoda ni pričakovalo, bilo je le za silo utrjeno. Zato se ga je ljuta druhal zlahkega polastila, še ložje izropala in potem zapalila. Brez posebnega truda so Turčini polovili prestrašene meščane in deželane v okolici ter 16.000 ljudi, mož, žen in otrok, z živino in drugim imetjem s seboj gnali proti Ogorskemu in dalje v Azijo v bridko sužnost. So-li divjaki dospeli tudi v Vurberg, ni znano; najbrž so se zažvoljili z bogatim plenom, katerega so si v Ptuj in okolici nabrali.

Ker Bernard Ptujski precej časa ni dobil moškega naslednika ter je vedno bolehal, izročil je že dne 19. februarja 1396 z odobrenjem solnograškega nadškofa

več fevdov svojemu uju Ulriku Walseeskemu.¹⁾ Ta je dne 14. februarja 1398 z zaveznim pismom priznal, da je od solnograškega nadškofa Gregorja v fevd dobil gradove Ptuj, Ormož, Središče in Vurberg, katere mu je Bernard Ptujski bil za slučaj svoje smrti sporočil.²⁾ (Dalje prih.)

Smešnica. Zdravnik: »Vaš bolni mož naj vzame od tega zdravila vsako peto uro po jedno žlico!« — Bogata pa ošabna kmetica: »O, gospod zdravnik, mi nismo siromaki! Jaz rada plačam toliko zdravila, da bo moj mož vsako uro vzel po tri žlice.«

Razne stvari.

(Milostlj. knezoškof) so preteklo nedeljo na misijonu pri Sv. Ilju v Slov. gor. popoldne ob 2. vodili procesijo, blagoslovili misijonski križ, podelili vernikom papežev blagoslov ter slovenski misijon slovesno končali in nemškega pričeli.

(Ljudski shod) skliče Slovensko društvo v nedeljo 17. t. m. ob 3. popoldne v gostilnici g. M. Poliča pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; trije gospodje poslanci dr. Radač, Fr. Robič in dr. Gregorčec bodo poročali o deželnem in državnem zboru.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Ormož in okraj.) Prvomestnikom je izvoljen g. dr. Ivan Gršak, tajnikom g. nadučitelj A. Porekar in blagajnikom g. Anton Šošarič.

(Mariborska čitalnica) priredi veselico s sodelovanjem akadem. društva »Triglava« dne 10. febr. t. l. v prostorih »Gambrinushalle«. Začetek ob 8. uri zvečer. A. Koncert. B. Ples. Godba mestnega gledališča mariborskega. Vstopnina za člane je 50 kr. za osebo, za nečlane 1 gld., za obitelj do treh oseb 1 gld., za nečlane 1 gld. 50 kr.

(V Celju) v prostorih čitalnice priredé č. šolske sestre dne 13. svečana ob 1/2 3. in 14. svečana ob 1/2 7. uri popoldne igrokaz: Sv. Alojzij Goncaga. Kat. podp. društvo tem potem uljudno vabi vse ude in dobrotnike k tej predstavi. Ob enem se pa obrača zopet do požrtvovalnih dobrotnikov in milih prijateljev učeče se šolske mladine, da bi se tudi letos blagohotno z doneski spominjali izborne sesterne šole za celjsko okolico. Poleti se bode namreč dosedanje šolsko poslopje povišalo za eno nadstropje in šola polagoma razširila v širazredno. Denar izvoli se pošiljati po poštinih nakaznicah z naslovom: Franc Irgl, vikarij v Celju.

(Veselič in Slomšekovo svečanost) z odkritjem Slomškove slike priredi kmečko bralno društvo v Jarenini dne 17. svečana v gostilni gosp. Deučmana; začetek ob 5. uri zvečer. Vstopnina le za gospode: za čitalnične ude 20 kr., za neude pa 30 kr.

(Slov. katol. delavsko društvo v Žalcu) priredi prvi občni javni zbor v Žalcu v dvorani »pri zlati kroni« prih. nedeljo, dne 10. t. m., ob 4. uri popoldne s tem-le vspešnim: 1. Volitev odbora. 2. Razni govori. 3. Prosta zabava. — Prijatelji slov. katol. delavcev dobro došli!

(Imenovanje.) Okrajni sodnik v Marenbergu, g. Jakob Munda, imenovan je svetovalcem deželne sodnije. Gosp. dr. Adolf Pfefferer pa pride za okr. sodnika iz Mokronoga v Laški trg.

(Posojilnica v Brežicah) imela je v prvem mesecu svojega poslovanja 12.680 gld. prometa. Vesel napredek!

¹⁾ Pettenege, Urkunden des Deutsch-Ordensarchives, I., 164.

²⁾ Dr. Alb. v. Muchar, Gesch. Steierm., VI., 16., 17., 31. in 32. Da bi navedene razprtje s solnograškim nadškofom imel Hartnid II. Ptujski, kakor trdi Ferd. Raiss v svoji knjižici: Pettau — na str. 251., je zgodovinsko neutemeljeno.

³⁾ Dne 27. maja 1288 še v neki listini obljubi grofu Ulriku Vobreskemu (Heinburg na Koroškem) vogtijo v Gornjemgradu s pogojem, da njo imenovan grof v fevd dobi, izročiti vojvodi Albrehtu Avstrijskemu. (Archiv f. Kärnten, IX. (1864) str. 93, št. 631.)

⁴⁾ Rokopis št. 13.996 v c. kr. dvorni knjižnici na Dunaju.

⁵⁾ Dr. Alb. Muchar, Gesch. Steierm., VI., 366.

⁶⁾ Glej ustanovne listine pri minoritih v Ptuj.

¹⁾ Dr. Alb. Muchar, Gesch. Steierm., VII., 59.

²⁾ Izvirna listina v dež. arhivu v Gradcu.

(Dijaški kuhinjiv Mariboru) so premil. kn.-skof dr. Mihael Napotnik darovali 15 gld., mil. gospod stolni prošt 10 gld., čast. gosp. Sim. Gabere, župnik v Framu, 4 gld. in »Gambrinus« 1 gld. Bog povrni!

(Veselica v dijaškem semenišču.) Gojenci dijaškega semenišča so dne 3. febr. popoldne priredili prav lepo veselico. Peli so slov. in nemške pesmi, predstavljali igro »Na razpotju« v občno zadovoljnost, zlasti je vsem dopadlo sviranje novoustanovljenega tamburaškega zbor.

(Nov krasen oltar) in sicer iz belega mramorja dobijo v Nazaretu v gor. Savinjski dolini za lavretansko kapelo. Izdeluje ga gosp. Vurnik v Radoljici na Gorenjskem.

(Napredek.) Slovenci napredujemo. V Šmihelu nad Mozirjem dobiva neki gospod velikanski angleški časnik »The Times«.

(Za novo slov. gimnazijo v Celju) je peticijo odposlala občina trg Središče; nadalje občini Gršovje in Vrhovle na Prihovi za to gimnazijo in za premembo domovinske postave.

(Spomladna prikazen.) V Nazaretu v gornji Savinjski dolini videli so dne 19. jan. prve trobentice; toda kje še je spomlad!

(Sv. misijon) bode v Solčavi od 8. do 10. marčija; vodila ga bodeta čč. jezuita oo. Doljak in Vrhovec. Od 1. do 10. febr. pa vodijo sv. misijon na Dobrni čč. gg. lazaristi od Sv. Jozefa pri Celju.

(Slovesna tridnevnic) pod vodstvom č. o. Doljaka se bo obhajala od 24. do 26. svečana pri Sv. Petru niže Maribora.

(Novo štacuno na Ptuj) na Kartinovem poleg g. Orniga odperl bo 2. marčija g. Mat. Nemec iz Maribora in se priporoča z najboljšim in najnovejšim manufakturnim blagom. Stanovaleci ptujskega in drugih okrajev, kupujte pri našem narodnjaku!

(Narodna čitalnica v Ptuj) priredi dne 16. febr. t. l. v lastnih prostorih »Narodnega doma« plesni venček. Začetek ob 8. uri zvečer. Glavna skupščina »Narodne čitalnice« za 31. društveno leto 1894 pa bode v nedeljo, dne 17. febr. ob 3. oziroma ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih. Odbor.

(»Bralno društvo« v Kostivnici) ima v nedeljo, dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne v šoli svoj redni občni zbor z običajnim vspešnim.

(Bliskanje v zimi.) Od Sv. Andreja v lipniškem okraju se poroča, da je bilo tam zadnje dni minolega meseca videti čudno prirodno prikazen. Okoli 7. ure zvečer se je dalj časa močno bliskalo prav kakor poleti, ali groma ni bilo čuti.

(Slovenski poduk v Gradcu.) Deželni zbor je lani sklenil, naj se v Gradcu na deželni realni podučuje slovenščina. Deželni šolski svet se je izrekel zoper to. Šolski odsek deželnega zbora pa neče odnehati. Nujno se mu zdi potrebno, da se na Spodnjem Štajarskem naseli mnogo nemških uradnikov, odvetnikov in notarjev, in zato bo predlagal deželnemu zboru, naj obnovi svoj sklep.

(V Vojniku pri Celju) ima v nedeljo dne 10. februarja t. l. ob 4. uri popoldne pri »starem Vrečerju« društvo »Edinost« svoj letni zbor, pri katerem se bo volil novi odbor za l. 1895. ter bo govoril čast. g. J. M. Keržišnik. Končno predstavljali bodo vojniški diletanti igri »Brati ne zna« in »Gluh mora biti«. — K obilni udeležbi vabi vse domoljube prav uljudno odbor.

(Stekel pes) se je koncem januarja klatil blizu Ormoža ter obgrizel neko 9letno deklico in nekega kmeta. Neki ormoški meščan je psa ustrelil. Okr. glavarstvo ptujsko pa je 28. januarja zaukazalo pasji zapor za Ormož in bližnje vasi za tri mesece.

(Srebrno leto.) Katol. pol. društvo v Konjicah je dne 29. jan. t. l. nastopilo 25. leto svojega obstanka. V nedeljo, dne 17. febr. t. l. ob 3. uri popoldne bo obhajalo občni zbor, pri katerem se bo volil društveni odbor za 25. ali »srebrno« društveno leto. P. n. družbenike in prijatelje uljudno vabi na zborovanje

Odbor.

(»Delavsko bralno in pevsko društvo«) v Mariboru priredilo je dne 6. svečana zabavni večer s petjem in plesom.

(Visoka starost.) 27. jan. je umrl pri Sv. Trojici v Halozah bivši viničar Matevž Pozinšek v 89. letu svoje dobe. Današnjih viničarjev mnogi ne bodo učakali tolike starosti: nekateri dišijo preveč po — žganjici!

(Velika nesreča na morju.) Dne 30. januarja zjutraj je v Severnem morju angleški parnik »Crathie« butnil v nemški parnik »Elbe« in ga globoko prodril. Ko se je »Elbe« jela potapljati, nastala je na ladji, na kateri je bilo 240 popotnikov in 160 mornarjev, grozna zmešnjava. Rešilo se je le 20 oseb, 380 pa jih je potopilo, največ Nemcev, pa tudi nekaj Dunajčanov.

(Ormoška čitalnica.) Izvoljen je predsednikom g. dr. J. Omulec, v odbor pa gg.: župnik Vil. Venedig kot podpredsednik, beležnik dr. Ivan Gršak, trgovec Al. Mikl, gostilničar Fr. Gomzi kot blagajnik, učitelj Jož. Rajšp kot tajnik, in nadučitelj A. Porekar; njih namestnikom gg.: kontrolor J. Knop, gostilničar Simon Kandrič in mlinarski mojster Fr. Magdič.

(Snežni plaz.) Pri predzadnjem snežnem vremenu podsul je plaz ob cesti na Solčavo pri »Iglici« več mimogredočih ljudij, ki pa so se prestrašeni in nekoliko pohabljeni vsi rešili.

(Umori na Dunaju.) Dunajčani so močno razburjeni; kajti v mesecu januarju so se zgodili na Dunaju trije grozni umori, toda morilcev policija še do zdaj ne more zaslediti.

(Pet oseb utonilo.) Ko se je 26. jan. peljalo več delavcev iz mitroviške tovarne za izdelovanje tina na Hrvaškem preko Save, prevrnil je silen veter čoln in je pet oseb našlo smrt v valovih.

(V Amsterdamu) je že od nekdaj v navadi, da se moli v začetku občinske seje »Očenaš«. Zadnjič so zahtevali nekateri odborniki, naj se odpravi ta navada. Načelnik odvrne, da bi potem niti ne vedeli, če je Amsterdam še krščansko mesto. Pri glasovanju je bila ogromna večina za dosedanja običaj.

(Potres) je 17. t. m. razdejal mesto Kuhan v Aziji v treh minutah. 1200 ljudij je bilo posutih v mošaji in v družih javnih zavodih.

(Močna pa huda žena.) V Moguncu na Nemškem je zagnala neka žena svojega moža, s katerim se je bila sprla, skozi okno iz prvega nadstropja na ulice. Mož se je vsled padca težko poškodoval.

Listič upravnistva. Naročnikom našim pri Sv. Urbanu pri Ptuj in drugod naznanjamo, da sme pismo noša po postavi zahtevati za časnike le $\frac{1}{2}$ kr. ali 1 vinar. — G. Ign. Petr. pri Sv. U. p. P. Ne bojte se za denar. Smo Vam ga vpisali kot naročnino a $\frac{1}{4}$ leta.

Svilnato blago za plesišče 35 kr.

do 14 gld. 65 kr. meter — kakor tudi črna, bela in pisana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damasti itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorec obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje. 1—7

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

Loterijne številke.

Trst 1. februarja 1895:	9, 47, 60, 43, 2
Linc	82, 79, 40, 15, 24

Služba koralista.

Pri stolni cerkvi v Mariboru je razpisana služba koralista z letno plačo v znesku 262 gld. 50 kr.

Koralisti imajo dolžnost, vsak dan zjutraj in popoldne pri koralni božji službi, pri slovesnih svetih mašah, kakor tudi pri očitnih cerkvenih obhodih in procesijah pomagati, in če je treba, pri vsakdanji jutranji službi božji v stolni cerkvi orgljati.

Prošnjiki imajo svoje spričevalo o navedenosti in za to službo potrebni muzikalični sposobnosti do 1. marcija t. l. pri kn. šk. Lavantinskem konzistoriju v Mariboru vložiti.

Otvoritev.

Priporoča se v

**Celju, tik farne cerkve,
lekarna**

„Marije pomagaj“,

ki se je ravno zdaj čisto na novo uredila.

Ondi se dobivajo tudi priznana veljavna domača zdravila po najnižji ceni.

Vsakdanja pošiljatev na vse strani.

K. Gela,
lekár.

8—8

Mlad mož

27 let star, z dobrimi spričevali, izurjen posebno v sadjereji, zmožen slovenskega in nemškega jezika, išče službe pri kakem gospodarju ali pri kaki grajščini, kjer se posebno s sadjerejo pečajo. Ponudbe naj se pošiljajo do zadnjega februarja t. l. pod naslovom: **Johann Mirtl in der Cellulose-Fabrik, Gratwein.**

3-4

Naznanilo.

Pošteni, pridni, slovenski govoreči pri-
stavniki, ki se nobenega dela ne bojijo,
iščejo se za malo graščino. Želi se, da raz-
umejo priprosto vrtnarstvo. Oglašijo se naj
v ponedeljek, dne 11. t. m. pri vratarju hō-
tela „Stadt Wien“ v Mariboru.



Tinct. Stomach. comp.

Št. Jakobove želodčne kap-
ljice so jako dobro domače zdra-
vilo, povspešujejo prebavljanje
in tek. Steklenica 60 kr. in
1 gld. 20 kr. Kot izvrstno do-
mače zdravilo je znan **dr. Lie-
ber-jev živčni lek (Tinct. chinae
nervitonica comp.)** — Varnostna
znamka † in sidro — Steklenica
1 gld., 2 gld. in 3 gld. 50 kr.
Pripravlja se pravilno v lekarni
M. Fanta v Pragi. Glavna zaloga: lekarna
sv. Ane v Bozenu in lekarna „pri zlatem
medvedu“ v Gradcu. Dobiva se tudi v dru-
gih lekarnah v Gradcu in Mariboru. 9-40

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsaki dan za zobobolne od 9—12.
ure dopoldne in od 2—5. ure popoldne
v lastni hiši

vrtnice (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Ustavlja umetne zobe in zobovje z zlato,
kavčuk ali platino podlogo brez vsakih bo-
lečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev,
enako najboljšim dunajskim ali graškim delom.
To zobovje ne ovira čisto nič zvečenja ali
govorjenja. Manjkajoče zobne-krone namesti
z zlatim ali email kronami; plombovanje zob
in vse zobne operacije izvrši brez bolečin in
priskrbi za plombo najboljša sredstva, za ka-
terih trpežnost garantuje. 3-5

Uradne in trgovske

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Trgovina

v jako dobrem stanu, celo blizu kopališča
na Slatini in nadžupnijske cerkve Sv.
Križa se takoj pod ugodnimi pogoji iz proste
roke proda. Več pov. gosp. **Matija Drofenik**
na Slatini (Rohitsch-Sauerbrunn). 2-3

Za vsako faro, za vsaki poštno-uradni
okraj in za vsako okolico, kjerkoli je
ljudska šola, se razumna, spoštovana in kre-
postna oseba kot

opravnik in posrednik

proti ozira vrednem postranskem zaslužku
od nekega avstrijskega finančnega zavoda
prve vrste nastavlja. Ponudbe pod „III.895“
Gradec poste restante. 4-25

Stavljenje nove šole.

Krajni šolski svet v Rušah razpisuje ob
stavljenju nove šole sledeča dela:

1. Zidarska dela brez oskrbljenja gra-
diva (Proračun 3922 gld. 97 kr.)
2. Tesarska dela brez lesa (Proračun
888 gld. 3 kr.)
3. Kamnoseška dela z gradivom (Pro-
račun 804 gld. 75 kr.)
4. Mizarska dela brez lesa (Proračun
1000 gld. 2 kr.)
5. Ključarska dela (Proračun 994 gld.
10 kr.)
6. Steklarska dela (Proračun 280 gld.
72 kr.)
7. Kleparska dela (Proračun 233 gld.
79 kr.)
8. Slikarska dela (Proračun 403 gld.
71 kr.)

Podjetniki naj svoje ponudbe do 12. fe-
bruarja t. l. zapečateni in poštne proste
doposljejo podpisnemu krajnemu šolskemu
svetu.

Proračun, stavbeni načrti in stavbeni
pogoji se lahko vsaki dan ogledajo pri kraj-
nem šol. svetu v Rušah.

Krajni šolski svet v Rušah ob kor. žel.,
dne 12. januarja 1895.

Načelnik:

Dragotin Lingelj.

4-4

Kot nadomestilo za bobovo kavo se priporoča
po zdravniških ženskam, otrokom in bolnikom: Najokusnejša, edino zdrava in ob enem
najeenejša primes k bobovi kavi je:

KATHREINER.

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najčistejši prirodni plod
v celih zrnih,
ki se ne daje ponarejati.

Se dobi povsod: ½ Kile za 25 kr.

Zdravje in moč
„Kathreiner“
toč.

ČASTNI DIPLOM
1891-1894
8 ZLATIH KOLAJN

Pozor: zahtevajte in jemljite
le izvirne zavoje z imenom
„Kathreiner“.

Iskrena znamka